

PCL-5 (PTSD Checklist for DSM-5)

Короткий довідник із користування

Версія українською мовою для користування у веб інтерфейсі тестової платформи Start компанії ТОВ «ЮЕЙ-ТЕСТ».

Версія 1.0 (1 травня 2023р.)

Всі права застережено.

Розробник тесту National Center for PTSD департаменту США по справах ветеранів.

Переклад та розповсюдження з англійською здійснено ТОВ «ЮЕЙ-ТЕСТ» у 2022 році.

Переклад керівництва:

Кульбаба Тетяна Володимирівна

Переклад тверджень:

Кульбаба Тетяна Володимирівна

Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством України.

Що таке PCL-5?

Скринінг PCL-5 – це опитувальник з 20 пунктів для самозвіту, який оцінює наявність і вираженість симптомів ПТСР. Пункти опитувальника PCL-5 відповідають критеріям ПТСР за DSM-5. PCL-5 має різні цілі, в тому числі:

- кількісна оцінка та моніторинг симптомів у часі;
- скринінг осіб на ПТСР;
- допомога у встановленні попереднього діагнозу ПТСР.

PCL-5 не слід використовувати як самостійний діагностичний інструмент. В процесі діагностики лікар все одно повинен використовувати навички клінічного інтерв'ювання та рекомендоване структуроване інтерв'ю для встановлення діагнозу (наприклад QuickSCID тощо).

Примітка щодо версій тесту

PCL для DSM-IV був переглянутий відповідно до DSM-5 (PCL-5). У PCL-5 було внесено кілька важливих змін, включаючи зміни до існуючих симптомів і додавання трьох нових симптомів ПТСР. Шкала оцінювання самозвіту для PCL-5 також була змінена. Таким чином, зміна шкали оцінювання в поєднанні зі збільшенням кількості пунктів з 17 до 20 означає, що бали за PCL-5 не сумісні з балами з PCL для оцінки за DSM-IV, тобто опитувальники не можуть використовуватись як взаємозамінні.

Як проводиться PCL-5?

PCL-5 - це опитувальник для самозвіту, який може бути заповнений ними онлайн, або зачитаний їм особисто чи по телефону. Його можна заповнити приблизно за 5-10 хвилин.

Важливо, щоб респондент самостійно відповідав на питання PCL-5. Респонденти можуть виконати оцінку перед зустріччю з психологом або лікарем, на початку зустрічі, після закінчення зустрічі або вдома перед нею.

Опитувальник PCL-5 призначений для оцінки симптомів пацієнта за останній місяць. З різних причин має сенс проводити опитування PCL-5 частіше або рідше, ніж раз на місяць, і в таких випадках часові рамки в інструкції можуть бути змінені відповідно до мети оцінювання, хоча лікарі повинні знати, що такі зміни можуть змінити психометричні властивості опитувальника.

Як оцінюється та інтерпретується PCL-5?

Респондентів просять оцінити, наскільки кожен з 20 пунктів що можливо турбував їх протягом останнього місяця за 5- бальною шкалою Лайкерта в діапазоні від 0 до 4. Відповіді респондентів підсумовуються, щоб отримати загальний показник вираженості проблеми (діапазон 0-80).

Підсумовування всіх 20 пунктів (діапазон 0-80) і використання граничного балу 31-33 здається розумним, виходячи з сучасних психометричних досліджень. Однак при виборі «прохідного» балу важливо враховувати цілі оцінки та групу населення, яку оцінюють. Чим нижчий відсікаючий бал, тим м'якшими є критерії включення, що збільшує можливу кількість хибно позитивних результатів. Чим вищий відсікаючий бал, тим суворіші критерії включення і тим більша ймовірність хибно негативних результатів.

Розглядаючи кожне твердження з оцінкою 2 = "помірно" або вище як підтверджений симптом, слідуючи діагностичним правилам DSM-5, які вимагають щонайменше: 1 твердження за Критерієм В (запитання 1-5), 1 твердження за Критерієм С (запитання 6-7), 2 твердження за Критерієм D (запитання 8-14), 2 твердження за Критерієм Е (запитання 15-20). Загалом, використання відсікаючого балу, як правило, дає більш надійні результати, ніж діагностичне правило DSM-5.

Якщо пацієнт відповідає попередньому діагнозу за допомогою одного з вищезазначених методів, він або вона потребує подальшого обстеження (наприклад, QuickSCID) для підтвердження діагнозу ПТСР.

Наразі не існує емпірично визначених діапазонів тяжкості для PCL-5.

Як PCL-5 може допомогти моїм пацієнтам?

При плануванні лікування PCL-5 може бути використаний для визначення відповідних наступних кроків або варіантів лікування. Наприклад:

Загальна сума балів 31-33 або вище свідчить про те, що пацієнт може отримати користь від лікування ПТСР. Пацієнта можна направити до спеціалізованої клініки з лікування ПТСР або запропонувати доказові методи лікування ПТСР, такі як пролонгована експозиція (РЕ), когнітивно-поведінкова терапія (КПТ) або десенсибілізація та переробка рухами очей (EMDR).

Бали нижче 31-33 можуть вказувати на те, що пацієнт або має підпорогові симптоми ПТСР, або не відповідає критеріям ПТСР і ця інформація повинна бути врахована при плануванні лікування.

Беручи до уваги мету оцінки, може мати сенс знизити пороговий бал, щоб максимально виявити можливі випадки, які потребують додаткових послуг або лікування. Підвищення порогового балу слід розглядати при спробі звести до мінімуму хибно позитивні результати.

Вимірювання змін

Належна допомога вимагає, щоб лікарі стежили за прогресом пацієнта. PCL для DSM- IV пропонують 5 балів як мінімальний поріг для визначення того, чи відповіла людина на лікування, і 10 балів як мінімальний поріг для визначення того, чи є поліпшення клінічно значущим. Бали змін для PCL-5 наразі визначаються. Очікується, що достовірні та клінічно значущі зміни будуть в аналогічному діапазоні. Ми рекомендуємо дотримуватися рекомендацій DSM-IV до отримання нової інформації.

Усунення недоліків

Якщо повторні введення PCL-5 свідчать про незначне покращення або погіршення загального стану пацієнта під час лікування, ви можете:

- звернутись до протоколу та/або рекомендованих додаткових матеріалів для лікування;
- спробувати виявити можливі поведінкові перешкоди, що заважають терапії, а також аналіз застосування та реакції на втручання;
- дослідити та обговорити з пацієнтом відсутність покращення;
- якщо відвідуєте пацієнта рідше, ніж раз на тиждень, розглянути можливість відвідувати його щотижня, щоб збільшити лікування, одночасно використовуючи PCL-5 для відстеження змін симптомів;
- у разі якщо було проведено необхідну кількість сеансів лікування (наприклад, зазвичай 10-15 сеансів), а показники залишаються високими або зростають, розгляньте можливість переходу на інше доказове лікування ПТСР.

Чи є PCL-5 психометрично достовірним?

PCL-5 є психометрично обґрунтованим показником ПТСР за DSM-5. (Посилання на дослідження, які лягли в основу наших рекомендацій, див. нижче.) Він є валідним і надійним, корисним для кількісної оцінки тяжкості симптомів ПТСР і чутливим до змін у часі у військовослужбовців і студентів старших курсів.

Дослідження, які лягли в основу цього рекомендацій

Blevins, C. A., Weathers, F. W., Davis, M. T., Witte, T. K., & Domino, J. L. (2015). The Posttraumatic Stress Disorder Checklist for DSM-5 (PCL-5): Development and initial psychometric evaluation. *Journal of Traumatic Stress, 28*, 489–498. doi:10.1002/jts.22059

Bovin, M. J., Marx, B. P., Weathers, F. W., Gallagher, M. W., Rodriguez, P., Schnurr, P. P., & Keane, T. M. (2016). Psychometric properties of the PTSD Checklist for Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-Fifth Edition (PCL-5) in Veterans. *Psychological Assessment, 28*, 1379-1391. doi:10.1037/pas0000254

Clapp, J. D., Kemp, J. J., Cox, K. S., & Tuerk, P. W. (2016). Patterns of change in response to prolonged exposure: Implications for treatment outcome. *Depression and Anxiety, 33*, 807-815. doi: 10.1002/da.22534

Cohen, J., Kanuri, N., Kieschnick, D., Blasey, C., Taylor, C. B., Kuhn, E., Lavoie, C., Ryu, D., Gibbs, E., Ruzek, J., & Newman, M. (2014). *Preliminary evaluation of the psychometric properties of the PTSD Checklist for DSM-5*. Paper presented at the 48th Annual Convention of the Association of Behavior and Cognitive Therapies, Philadelphia, PA. doi:10.13140/2.1.4448.5444

Galovski, T. E., Harik, J. M., Blain, L. M., Farmer, C., Turner, D., & Houle, T. (2016). Identifying patterns and predictors of PTSD and depressive symptom change during cognitive processing therapy. *Cognitive Therapy and Research, 40*, 617-626. doi 10.1007/s10608-016-9770-4

National Center for PTSD. (2016). *PTSD Checklist for DSM-5 (PCL-5)*. Retrieved from www.ptsd.va.gov/professional/assessment/adult-sr/ptsd-checklist.asp

Valenstein, M., Adler, D. A., Berlant, J., Dixon, L. B., Dulit, R. A., Goldman, B., Hackman, A., Oslin, D. W., & Sonis, W. A. (2009). Implementing standardized assessments in clinical care: Now's the time. *Psychiatric Services, 60*, 1372-1375. doi:10.1176/ps.2009.60.10.1372

Weathers, F. W., Litz, B. T., Keane, T. M., Palmieri, P. A., Marx, B. P., & Schnurr, P. P. (2013). *The PTSD Checklist for DSM-5 (PCL-5) – Standard* [Measurement instrument]. Available from www.ptsd.va.gov

Wortmann, J. H., Jordan, A. H., Weathers, F. W., Resick, P. A., Dondanville, K. A., Hall-Clark, B., Foa, E. B., Young-McCaughan, S., Yarvis, J. S., Hembree, E. A., Mintz, J., Peterson, A., & Litz, B. T. (2016). Psychometric analysis of the PTSD Checklist-5 (PCL-5) among treatment-seeking military service members. *Psychological Assessment, 28*, 1392-1403. doi:10.1037/pas0000260